

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังเรือนจำกลางเพชรบุรี 2) ศึกษาระดับการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังเรือนจำกลางเพชรบุรี 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยกับการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังเรือนจำกลางเพชรบุรี ในการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังเรือนจำกลางเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ต้องขังชายคดีเด็ดขาด ทำงานประจำ กองงานฝึกวิชาชีพต่างๆ จำนวน 7 กองงาน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 293 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบด้วยไคสแควร์ (Chi-square technique) สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังเรือนจำกลางเพชรบุรี สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภูมิหลังของผู้ต้องขัง พบว่า ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.4 มีสถานภาพโสดก่อนต้องคดี คิดเป็นร้อยละ 51.9 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 34.7 นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 93.5 มีลักษณะนิสัยสงบ/เฉย/ใจเย็น คิดเป็นร้อยละ 55.7 และผู้ต้องขังมีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 52.2

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการกระทำผิดของผู้ต้องขัง พบว่า ผู้ต้องขังต้องโทษในคดียาเสพติดให้โทษ คิดเป็นร้อยละ 55.7 ทำผิดตามที่ถูกศาลตัดสิน คิดเป็นร้อยละ 64.9 เมื่อพ้นโทษไปแล้วไม่แน่ใจว่าจะทำผิดอีก คิดเป็นร้อยละ 37.5 การกำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาลส่วนใหญ่มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.2 ต้องโทษในเรือนจำมาแล้ว 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.9 เคยต้องโทษตามคำพิพากษาของศาลมาแล้ว (รวมปัจจุบันด้วย) 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.9 เคยกระทำผิดมาแล้ว (รวมครั้งที่ถูกจับกุมและไม่ถูกจับกุม) 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.7

3. ผลการวิเคราะห์ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาพฤตินิสัย ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจว่าการพัฒนาพฤตินิสัย คือ การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ได้แก่ การให้การศึกษาสายสามัญแก่ผู้ต้องขัง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.4 รองลงมาเห็นว่าการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังต้อง ดำเนินการพร้อมกันทั้ง 3 ด้าน คือ การศึกษาสายสามัญ สายวิชาชีพ และการอบรมทางด้านศาสนา และศีลธรรม คิดเป็นร้อยละ 91.8 ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤตินิสัย ผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่มีความต้องการเรียนหนังสือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.9 รองลงมาต้องการให้ บุคคลภายนอกมาจ้างแรงงานผู้ต้องขังในการผลิตสินค้า คิดเป็นร้อยละ 79.7 และด้านความคาดหวัง ต่อการพัฒนาพฤตินิสัย ผู้ต้องขังส่วนใหญ่คิดว่าครอบครัวจะให้อภัยในความผิดที่ผ่านมา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.1 รองลงมาคิดว่าถ้าสังคมให้อภัย จะไม่กระทำผิดซ้ำอีกหลังพ้นโทษ คิดเป็นร้อยละ 88.0

4. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง พบว่า ด้านสายสามัญ โดยภาพรวม การพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = .47) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ เห็นว่าควรให้บุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาเป็นครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .83) รองลงมาเห็นว่าควรจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .87) และผู้ต้องขังที่ไม่แน่ใจอุปกรณ์การเรียนการสอน มีเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 1.05) ด้านสายวิชาชีพ โดยภาพรวมการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .52) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เห็นว่าการฝึกวิชาชีพควรคำนึงถึงความสมัครใจของผู้ต้องขัง ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .75) รองลงมาเห็นว่าควรให้ออกชนที่มีความรู้ความสามารถดำเนินการฝึกวิชาชีพ ให้กับผู้ต้องขัง ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .89) และผู้ต้องขังที่ไม่แน่ใจในการให้ผู้ต้องขังสอนกันเองใน การฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.92$, S.D. = 1.20) ด้านการอบรมทางศาสนาและศีลธรรม โดยภาพรวมการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = .65) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เห็นว่าควรอบรมด้านศาสนาและศีลธรรมแก่ผู้ต้องขังในวันสำคัญของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .90) รองลงมาเห็นว่าการฝึกสมาธิทำให้จิตใจสงบ เยือกเย็นและเป็นคนที่มีสติอยู่ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .93) และผู้ต้องขังที่ไม่แน่ใจควรจัดให้ มีการอบรมศาสนาและศีลธรรมให้กับผู้ต้องขังรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 1.23)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขัง

1. ความเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในการพัฒนาพฤตินิสัยด้านการให้ การศึกษาสายสามัญ ด้านสายวิชาชีพและด้านการอบรมศาสนาและศีลธรรม จากผลการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในการพัฒนาพฤตินิสัย ด้านการให้การศึกษาสายสามัญ ด้านสายวิชาชีพ และด้านการอบรมและศีลธรรม พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เห็นว่าการปฏิบัติต่อ

ผู้ต้องขังในการพัฒนาพฤตินิสัยดีพอสมควร รองลงมาผู้ต้องขังเห็นว่าควรให้มีการฝึกอาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดเพื่อให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ภายหลังพ้นโทษ และอยากให้มีครูฝึกสอนมากกว่านี้

2. ปัญหาที่ผู้ต้องขังพบในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังด้านการศึกษาสายสามัญ จากผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังด้านการศึกษาสายสามัญ พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่ว่างมาเรียน เพราะต้องทำงานในโรงงานฝึกวิชาชีพ รองลงมาเป็นเพราะครูผู้สอนไม่ค่อยมีความรู้ความสามารถ และหนังสือเรียนและอุปกรณ์ในการเรียนไม่เพียงพอ

3. ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังด้านสายวิชาชีพ จากผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังด้านสายวิชาชีพ พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เห็นว่าวิชาชีพไม่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้เมื่อพ้นโทษ รองลงมาเห็นว่าผู้ต้องขังเห็นว่าเป็นเพราะขาดครูที่มีความสามารถในการสอนวิชาชีพ และวิชาชีพที่สอนล้าสมัยไม่ทันต่อโลกภายนอก

4. ปัญหาที่ผู้ต้องขังพบในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังด้านการอบรมทางศาสนาและศีลธรรม จากผลการศึกษาความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังด้านการอบรมทางศาสนาและศีลธรรม พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ให้ความสนใจในกิจกรรมน้อย รองลงมาเป็นเพราะไม่มีวิทยากรที่ทำให้ผู้ต้องขังสนใจได้ และกิจกรรมไม่น่าสนใจ ทำให้เบื่อ

5. ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา จากผลการศึกษาข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห พบว่า ควรเน้นความสมัครใจของผู้ต้องขังในการเรียน รองลงมาควรนำบุคคลภายนอกที่เก่ง ๆ มาสอนบ้าง และควรเปลี่ยนแนวทางในการฝึกวิชาชีพให้ทันสมัย ตรงความต้องการของตลาด

ความสัมพันธ์ของปัจจัยกับการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังเรือนจำกลางเพชรบุรี

จากการทดสอบด้วยค่าสถิติไคสแคว์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยภูมิหลังของผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง 1 ด้าน คือ ระดับการศึกษา ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากการทดสอบด้วยค่าสถิติไคสแคว์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า การกระทำผิดของผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง 1 ด้าน คือ ฐานความผิด ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากการทดสอบด้วยค่าสถิติไคสแคว์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยแวดล้อมของผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการพัฒนาพฤตินิสัย ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤตินิสัย และความคาดหวังต่อการพัฒนาพฤตินิสัย

อภิปรายผล

ปัจจัยภูมิหลังของผู้ต้องขัง

ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.4 ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ช่วงวัยรุ่น และวัยทำงานอาจถูกเพื่อนชักชวนให้ทำผิดมีปัญหาด้านครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดความรักความสามัคคีของสมาชิกในครอบครัว มีสถานภาพโสดก่อนต้องคดี คิดเป็นร้อยละ 51.9 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 34.7 ซึ่งยังเป็นเพียงการศึกษาภาคบังคับเท่านั้น จึงทำให้ไม่รู้จักรับรู้บรรทัดฐานของสังคมดีพอ การเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิต การทำมาหาเลี้ยงชีพและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การกระตือรือร้นความพยายามที่จะปรับปรุงหรือปฏิรูปสิ่งต่าง ๆ ยังมีน้อย ถูกชักจูงได้ง่าย นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 93.5 มีลักษณะนิสัย สงบ / เฉย / ใจเย็น คิดเป็นร้อยละ 55.7 ซึ่งเมื่อได้พิจารณาไปถึงปัจจัยการกระทำผิดของผู้ต้องขังแล้ว ก็นับว่าเป็นลักษณะนิสัยของผู้ที่ถูกชักชวนนำไปเกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดได้ง่าย เนื่องจากผู้เสพยาเสพติดและผู้จำหน่ายยาเสพติด ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่ชอบเก็บตัว ไม่ค่อยพูดจาหรือยุ่งเกี่ยวกับใคร และเป็นคนที่นิ่งเฉยกับเหตุการณ์รอบๆตัว ผู้ต้องขังมีอาชีพรับจ้างทั่วไป งานไม่มั่นคงเปลี่ยนงานบ่อย ๆ เพื่อความอยู่รอดและความต้องการอุปโภค บริโภคสิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีขีดจำกัดถูกอบายมุขครอบงำ ไร้จิตสำนึก และไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะตามมา คิดเป็นร้อยละ 52.2

ปัจจัยการกระทำผิดของผู้ต้องขัง

ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ต้องโทษในคดียาเสพติดให้โทษ คิดเป็นร้อยละ 55.7 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากปัจจัยภูมิหลังแล้ว ก็มีสาเหตุที่ทำให้ผู้ต้องขังสามารถกระทำผิดในคดีนี้ได้ เพราะผู้ต้องขังส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นและวัยทำงาน การศึกษาน้อย มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อยและต้องใช้แรงงานในการทำงานมากอาจถูกชักชวนจากเพื่อน ครอบครัวมีปัญหา ขาดความอบอุ่น ขาดความรัก ความสามัคคีของสมาชิกในครอบครัว ถูกหลอกลวง หรือเกิดจากความคึกคะนอง ออยากลอง และสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวย ที่อยู่อาศัยแออัด ชุมชนมีผู้เสพยาและจำหน่ายยาเสพติด เช่น สลัม ส่วนใหญ่ทำผิดตามที่ถูกศาลตัดสิน คิดเป็นร้อยละ 64.9 เมื่อพ้นโทษไปแล้วไม่แน่ใจว่าจะทำผิดอีก คิดเป็นร้อยละ 37.5 อาจเนื่องจากเมื่อพ้นโทษแล้วแต่ก็ยังกลับไปอยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมเดิมใช้ชีวิตแบบเดิม จึงทำให้ไม่แน่ใจว่าจะกลับมากระทำผิดซ้ำอีกหรือไม่ กำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาล ส่วนใหญ่มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.2

ต้องโทษในเรือนจำมาแล้ว 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.9 เคยต้องโทษตามคำพิพากษาของศาลมาแล้ว (รวมปัจจุบันด้วย) 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.9 เคยกระทำความผิดมาแล้ว (รวมครั้งที่ถูกจับกุมและไม่ถูกจับกุม) 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.7

การพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง

การพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภูมิหลังของผู้ต้องขัง 1 ด้าน คือ ระดับการศึกษา อาจกล่าวได้ว่าผู้ต้องขังที่ถูกส่งตัวมาควบคุมไว้ในเรือนจำกลางเพชรบุรี ส่วนมากเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ ฉะนั้น การจัดการศึกษาในสายสามัญและสายวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ต้องขังมีความรู้และความสามารถในการประกอบอาชีพสุจริตได้เมื่อพ้นโทษไปแล้วจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะการศึกษา เป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความสามารถเต็มศักยภาพมีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม การศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้ในการที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาคนทั้งในแง่ความรู้ ความคิด ตลอดจนคุณธรรม และจริยธรรมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ต้องขัง 1 ด้าน คือ ฐานความผิด อาจกล่าวได้ว่าผู้ต้องขังที่ถูกส่งตัวมาควบคุมไว้ในเรือนจำกลางเพชรบุรีส่วนมาก มีฐานความผิดเดียวกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นฐานความผิดด้านยาเสพติด ฉะนั้นจึงควรมีการให้ความรู้ อบรม ป้อนกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ โดยศึกษาหาความรู้เพื่อให้รู้เท่าทัน โทษ พิษภัยของยาเสพติด ไม่ทดลอง และปฏิเสธ เมื่อถูกชักชวน รมณ์ระวังการใช้ยาเพราะอาจติดได้ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เน้นการประชาสัมพันธ์ ให้เห็นโทษ และพิษภัยของยาเสพติด ควรมีการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และฝึกวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ต้องขังมีความรู้ และความสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพสุจริตหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้เมื่อพ้นโทษไปแล้วจะได้ไม่หวนกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและกระทำผิดซ้ำอีก

การพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์กับปัจจัยแวดล้อมของผู้ต้องขัง ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาพฤตินิสัย ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤตินิสัย และความคาดหวังต่อการพัฒนาพฤตินิสัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา กาญจนรัตน์ (2544 : 74) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษ โดยศึกษาจากผู้ต้องขังทัณฑสถานเปิด 3 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังมีความคาดหวังต่อตนเองในระดับมากที่สุด กล่าวคือ ผู้ต้องขังมีความคาดหวังในการประกอบอาชีพที่สุจริต จะกลับตนเป็นคนดี ไม่คิดที่จะกระทำความผิดอีก ส่วนความคาดหวังต่อครอบครัว พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อครอบครัวในระดับมากที่สุด จากการที่ครอบครัวยังคงมาติดต่อเยี่ยมเยียน ทำให้ผู้ต้องขังเกิดความคาดหวังต่อครอบครัว คือ ครอบครัวพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจ ให้

โอกาสกลับไปอยู่ร่วมกับครอบครัวอีก ผู้ต้องขังคาดหวังว่าจะออกไปประกอบอาชีพสุจริตต้องการกลับตนเป็นคนดี และจวน คงแก้ว (2541 : 66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมจิตตภาวนาในเรือนจำและทัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับ โครงการฝึกอบรมจิตตภาวนา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเพชรบุรี เพื่อจะได้ทราบถึงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง เป็นการเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นของผู้ต้องขังกับเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะช่วยให้สามารถหาแนวทางปรับปรุงการพัฒนาพฤตินิสัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง เรือนจำอื่นๆ เพื่อที่จะได้สามารถกำหนดวิธีการกำหนดพฤตินิสัยของผู้ต้องขังให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ภูมิหลังเป็นปัจจัยในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังเรือนจำกลางเพชรบุรี เนื่องจากผู้ต้องขังส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 21-30 ปี สถานภาพโสดก่อนต้องคดี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อาชีพรับจ้างทั่วไปจะเห็นได้จากผู้ต้องขังอยู่ในช่วงกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน ดังนั้น เรือนจำกลางเพชรบุรีควรเน้นการพัฒนาปัจจัยภูมิหลัง ได้จัดให้ได้รับการศึกษารอบรมสั่งสอน กระบวนการที่ทำให้มนุษย์รู้จักกฎเกณฑ์ทางสังคม ทำให้ผู้ต้องขังเกิดการเรียนรู้และประพฤติปฏิบัติทำใหู้สึกได้เข้าใจ ได้รู้สิ่งไหนดี ไม่ดี สิ่งใดควรทำไม่ควรทำ จนทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น เกรงไม่มีมารยาท ไปจนถึงลักษณะซื่อสัตย์ มีเมตตา ปลูกฝังค่านิยมที่ดี สร้างทัศนคติเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำที่ถูกต้องสร้างความอบอุ่นให้แก่ครอบครัว ไม่สร้างปัญหาให้กับครอบครัวเมื่อพ้นโทษ
2. การกระทำผิดคิดเป็นปัจจัยในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง จากผลการวิจัยที่พบว่าการกระทำผิดเป็นปัจจัยในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังส่วนใหญ่ต้องโทษในคดีอาชญากรรม และมีความผิดตามที่ศาลพิพากษาลงโทษ ส่วนสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบันเราทราบกันดีอยู่แล้วว่ามีทั้งผู้เสพผู้จำหน่าย ผู้ผลิต และผู้เสี่ยงที่จะไปใช้ยาเสพติดเพราะถูกชักจูงหรืออยากทดลอง จากผลการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย มีลักษณะการแก้ไขที่ปลายเหตุ แม้แต่รัฐบาลชุดปัจจุบันที่มีความตั้งใจจะพยายามที่จะปราบปรามทั้งบนดินและใต้ดินเพื่อที่จะขจัดยาเสพติดให้หมด

ไป จากสังคมไทย แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงทวีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ผู้ศึกษาวิจัยขอเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหานี้ในฐานะผู้ปฏิบัติงานในเรือนจำกลางเพชรบุรี สิ่งแรกที่เราควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งคือ บทบาทของสถาบันทางสังคม อันประกอบด้วย สถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน สถาบันโรงเรียน และสถาบันศาสนา เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

ปัญหายาเสพติดทำให้ประเทศชาติของเราต้องสูญเสียพลเมือง เด็กและเยาวชนไปเป็นจำนวนมาก ยาเสพติดทำลายทั้งสุขภาพ อนาคต ตลอดจนการสูญเสียชีวิต การป้องกันปัญหายาเสพติด เป็นมาตรการที่ดีที่สุด “ตั้งสัจญัตที่ว่า” “ป้องกันไว้ดีกว่าแก้” แม้ในความเป็นจริงจะเป็นเรื่องยากมากที่พวกเราจะปกป้อง ลูกหลานของเราให้รอดพ้นจากวงจรของยาเสพติดแต่หากเรานิ่งเฉย ไม่ทำอะไร โดยอ้างว่าไม่ใช่หน้าที่ ไม่ใช่ธุระ การป้องกันยาเสพติดไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่หากเป็นหน้าที่ของทุกคนในชาติที่จะต้องร่วมมือร่วมใจไม่ให้ลูกหลานเราตกเป็นทาสวงจรอุบาทว์

เรือนจำกลางเพชรบุรี มีการแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขังให้ดีขึ้นทั้งร่างกาย และจิตใจไม่หวนกลับไปกระทำผิดซึ่งได้รับการพัฒนา ทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่ทุจริตและสามารถดำเนินชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติ โดยให้การศึกษาด้านวิชาชีพ วิชาชีพระยะสั้น และการอบรมทางศาสนาและศีลธรรม เพื่อปรับเปลี่ยนสภาพจิตใจผู้ต้องขัง โดยการให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอนให้มนุษย์ละเว้นความชั่ว กระทำแต่ความดี มีจิตใจที่ผ่องใส ทำให้ไม่ฟุ้งซ่าน สับสน มีสติ มีสมาธิ และเกิดปัญญา ความรู้สึกรู้จักคิดในการประกอบกิจการต่างๆ ในทางที่ถูกที่ควร และมีความคิดในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นการคืนคนดีมีคุณภาพสู่สังคมต่อไป